

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 30. De modo quo faciendæ sunt matrimonii promulgationes,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

num. 2. Sed contraria multo plurimum est quos in sequenti nu. 3. idem refert sequiturque, nec immerito: quia ante Concil. Trident. fuisse validum matrimonium ommissis denunciationibus satis intelligitur ex iis quae de tali matrimonio idem Concilium statuit in initio ante citati capituli primi: ea nimirum, quae vocat clandestina, esse vera, quantumcumque Ecclesia Dei iustis de causis illa semper sit detestata, atque prohibuerit.

Neque dici potest defuisse vera esse per decretum irritationis matrimonij clandestini factum in fine eiusdem capituli: quia quamuis prius egisset de denunciationibus matrimonio praemittendis, & de praesentia Parochi & testium eis adiungenda: faciens ipsum decretum irritationis, meminit solius praesentiae Parochi & testium, nec circa denunciationes quidquam immutat: sed illud quod per Conc. Lateran. de illis statutum erat, quia in desuetudinem passim abibat, in pristinam obligationem & statum restituit: ut satis indicant illa eius verba *in Concilio Lateranensi vestigiis inherendo, &c.* Quae autem in contrarium afferuntur: solvuntur dicendo precipi ut denunciationes matrimonio praemittantur, quoad recte & rite, non autem quoad valide agendum, ut patet ex solutionibus quas Sanchez ibidem habet num. 4.

De eo quod talium denunciationum omissione, matrimonium censendum sit clandestinum sufficienter ad incurrendum iuris poenas, in cap. fin. De clandest. despos. impositas contrahentibus clandestinum matrimonium: copiose docet ipse Sanchez lib. 3. disput. 1. Quia in re tanquam spectante maxime ad forum externum, non est necesse nos immorari atque apud eum videndum relinquere possumus. Interea monendo quod Sotus advertit in 4. distinct. 28. *quest. 1. art. 2. col. 5.* nec excommunicationem, nec aliam censuram esse iure communi impositam contrahentibus sine matrimonij promulgationibus.

223. ADVERTENDUM EST autem mortaliter nihilominus peccare tam ipsos quam Parochum assistentem ipsorum matrimonio non praemissis denunciationibus. Quod idem Sanchez in sequenti *disput. 5. nu. 6.* probat. Tum quia talis ommissio est transgressio Ecclesiastici praeccepti, quod in cod. cap. fin. & in Concil. Trident. sess. 24. cap. 1. De reformat. matrim. datur in materia gravissima, prout patet ex malis, quae ex eadem omissione oriri possunt gravia, prout ibidem a Concil. Trident. notatur. Tum quia idem Concilium in sequenti cap. 5. negans spem dispensationis obtinendae iis qui denunciationibus ommissis contrahunt, ignoranter in gradibus prohibitis: causam negationis subiungit his verbis: Non enim dignus est qui Ecclesiae benignitatem facile experiat, cuius salubria praeccepta temere contempsit. Quae verba indicant culpam plusquam venialem: cum temerarium contemptorem vocare, spemque dispensationis adeo tibi de negare non solum culpam venialem, alienam sit a more & benignitate Ecclesiae. Eandem sententiam sequentes plurimos idem auctor ibidem refert.

224. Verum tamen sunt aliquot casus in quibus excusatio esse potest a peccato mortali. Primus est, quem ex D. Anton. & Palud Sylvester habet in verbo *Matrimonium sexto quae. 7. dicto 6.* quando consuetudo est, ut tales denunciationes non fiant, sed solum ut contrahantur sponsalia solemniter & publice, multo ante matrimonium, ut interim manifestari possit, an impedimentum subsit. Secundus est, cuius idem Sylvester ex aliis meminit in praec. dicto 2. quando contrahentes sunt iuris ignari. Tertius est, quando impetrata est Episcopi dispensatio, de qua in sequentibus. Quartus est, quando vrget grauis causa, nec adiri potest Superior qui dispense: qualem causam Sylvester in eodem dicto 2. & Sotus in 4. *distinct. 28. quest. 1. art. 2. col. 4.* constituunt verecundiam: ut cum quis egregie nobilis ducit ignobilem & timentur parentem; aut cum dissimilis pauperem, vel senex iuuenulam, aut cum duo vixerunt diu tanquam maritus & vxor, erubescunt tunc adhibere talem solemnitatem. Addit adhuc Sotus, & merito, periculum quod timentur ne per denunciationes institutas ad matrimoniorum impedimenta cauenda, obstacula sint per aliquorum malevolentiam, aut inuidiam, aliamve malitiam, ne ipsa matrimonia contrahantur. Quintus est, quem habet Sylvester dicto 7. cum Principes contrahunt nec consuetum est eorum matrimoniis denunciationes

praemittere: quia nimirum magna cum deliberatione, solent sua connubia tractare.

CAPVT XXX.

De modo quo faciendae sunt matrimonij promulgationes.

S V M M A R I V M.

225. Modus faciendi promulgationes iure communi praescriptus, & de parochia in qua, & Parocho a quo sunt faciendae.
226. De diebus quibus faciendae sunt matrimonij promulgationes.
228. Non est contra praescriptum Ecclesiasticum promulgationes matrimonij in tempore & loco non sacro fieri: & casus in quo postponi possunt celebrationi matrimonij.

IN cap. fin. De clandest. despos. statuitur ut promulgationes matrimonij fiant in Ecclesia per Presbyteros competentem termino praefixo. Concilium vero Trident. sess. 24. cap. primo De reformat. matrim. praescribit, ut fiant ter a proprio contrahentium Parocho, tribus continuis diebus festiuis in Ecclesia, intra Missarum solemnia. Cui praescripto congruenter Sanchez lib. 3. disput. 6. haec documenta tradit.

PRIMUM EST NUM. 4. Quando contrahentes sunt diuersarum Parochiarum, denunciationes faciendas esse in vtraque Parochia: hoc enim requiritur ut a proprio contrahentium Parocho, factae esse dicantur & ut obtineatur finis propter quae praescribuntur. Nam is est, ut facientes contrahentium impedimenta, illa detegant. Qui autem sunt in parochia mulieris, v. g. licet huius impedimenta communiter scire possint, non tamen impedimenta viri, cum sit alterius parochiae in qua proinde faciendae quoque sunt denunciationes ad illa detegenda. Vnde idem auctor sub fine praecedentis disputationis argumentum sumit ad fruendum quod Henriquez docet libro 1. ca. 5. 1. in margine lit. D. peccatum esse mortale si denunciationes non fiant in vtriusque contrahentis parochia. Ceterum si vnus & idem diuersas habeat parochias, debent fieri denunciationes in ea, in qua verosimilius est sciri impedimenta; ut in ea, in qua fuit antiqua parentum habitatio.

SECUNDUM DOCUMENTUM NUM. 5. Tales denunciationes debere fieri a proprio contrahentium Parocho: ita enim Concil. Trident. iubet: quamquam possunt fieri ab eo, siue per se, siue per alium cui dederit licentiam faciendi: sicut concessione eiusdem Concilij in eodem cap. 1. potest matrimonio assistere, siue per se siue per alium Sacerdotem.

TERTIUM DOCUMENTUM NUMERO 7. Quamuis in alia parochia quam in propria contrahentium plures inueniri possint qui matrimonij impedimenta detegant: in ipsa tamen propria, non autem in alia, faciendas esse denunciationes, neque requiri ut in vtraque fiant: quia id nullum ius praecipit.

QUARTUM DOCUMENTUM NUM. 8. Quod Concilium Trident. decernit tribus continuis diebus festiuis denunciationes fieri debere, non esse ita accipiendum, quin aliquot dierum interuallum possit intercedere. Non enim excludere omnium dierum ferialium, sed tantum festorum meditationem, probatur ex fine talis decreti: qui est, ut detegantur matrimonij impedimenta. At si denunciationes deberent sibi esse ita immediatae, ut excludatur omne dierum interuallum, non suppeteret tempus ad recogitanda, opponendaque impedimenta esse.

Si obicitur fieri posse, ut plures dies festiui se immediate sequantur: idem responderet consentaneum esse eidem finij, ut tunc, sicut cum ex aliqua causa, vna tantummodo denunciationis faciendae est pro tribus, expectetur per aliquod temporis spatium, ne denunciationes nullius momenti efficiantur. Quantum autem esse debeat illud spatium, relinquatur prudentis arbitrio definiendum inspectis circumstantiis: cauendo non modo ne nimis breue sit, sed etiam ne nimis longum: ita ut parochiani obliuisci possint vel desides reddi ad detegenda impedimenta.

QUINTUM DOCUMENTUM NUM. 9. Cum decreti

Concilij

REGINA
DE
PRACT
INDR
E: V

Concilij Triden. constituentis & denunciations fiant in Ecclesia diebus festiuis inter Missarum solemnias, nisi sit vt ad multo res in notitiam matrimonij perueniat, si que vt impedimenta facilius detegantur, tunc enim solet magna hominum copia confluere: rei autem fini satisfieri possit quando extra Ecclesiam loco conuenienti, aut die non festiuo, aut extra Missarum solemnias conuenit magna populi copia ad aliquam deuotionem, vt ad audiendum verbu Dei: si denunciations tunc fiant, non censeri id ipsum decretum violatu. Neque obstat, quod forte dies aut locus non sit sacer, quia si matrimonium ipsum extra tempus & locum sacrum potest celebrari, cur non poterunt illius denunciations fieri: Addit Concil. Trident. ad memoratum decretum: cum probabiliter suspicio fuerit, matrimonium posse malitiose impediri, si precesserint tres denunciations: tunc sufficere vel vt vna tantum fiat, vel saltem Parocho, & duobus vltibus testibus presentibus matrimonium celebretur: & deinde ante illius consummationem denunciations in Ecclesia fiant, vt si aliqua impedimenta subsint, facilius detegantur.

CAPVT XXXI.

De accusationibus impedimentorum matrimonij, quarum intuitu promulgationes sunt in iure.

SUMMARIUM.

- 228 Obligatio reuelandi, quam promulgationes matrimonij inducunt, est sub mortali.
- 229 Duo casus excepti.
- 230 Aliquot casus in quibus repellitur quis ab accusatione matrimonij.
- 231 Accusationum propositarum specialia quadam, in quibus a ceteris accusationibus differunt.

FACTA matrimonij promulgatione, is qui nouit esse impedimentum, debet illud significare. Primo quidem, si fuerit ex peccato occulto, ipsi contrahenti iuxta modum corripiendi proximum a Christo traditu in Matth. 18. Deinde vero si id non sufficiat, significare illi cui matrimonium promulgauit: cum autem qui denunciare recusat mortaliter peccare, prout aliis citatis Sanchez habet lib. 3. disp. 13. nu. 2. Probatur: quia causa est cur contrahentes graue detrimentum incurrant nullitatis matrimonij: quam nulla temporis diuturnitas tollit, perseverante semper impedimento: & per quam sunt in perpetuo concubinatu ac filios suscipiunt illegitimos. Et quamuis impedimentum esset ex minoribus, tamen grauissima sacramento matrimonij fieret in eo iniuria: vt pote quod iniretur contra Dei & Ecclesie statuta. Istudque procedit ex eodem auctore & aliis quos citat quantumcumque impedimentum sit occultum nec probari possit.

Nihilominus duo sunt casus in quibus nemo ad talem accusationem tenetur. Prior est, quando cognoscens impedimentum, simul nouit contrahentes celebraturos matrimonium cum ignorantia probabili, & impedimentum sic occultum est vt probabile sit nunquam ipsum in aliorum notitiam venturu nisi ipsemet significet: simulque probabile sit securum scandalum & magnam perturbationem si significet. Nam in tali casu neque Parochum neque Confessarium contrahentium debere illis tale impedimentum significare; sed potius illos in sua bona conscientia relinquere, ex Nauar. in Enchir. Cap. 22. num. 83. & aliquot aliis notat Sanchez, in eadem disp. 13. num. 4. Addens id verum esse, quantumcumque denunciatio sub pena excommunicationis precipere, & impedimentum probari posset. Posterior casus est, quando is qui impedimentum nouit existimat suam accusationem non profuturam: vt quia non credetur ei, cum id non possit probare, prout habet Syluest. in verbo Matrimonium sexto quest. 9. vel quia ipsius accusatio non admittetur, vt fieri potest in sequent. casibus.

Primo si nolit iurare verum esse quod obicit vel certi iurare se non ex odio, vel timore, sed sincere accusare ex cap.

Notificamus & ex cap. De parentela tam i. quam 2. causa 35. quest. 6. Deinde si extraneus sit, & presentes sint consanguinei, qui testificari possint ex cap. 1. eiusdem questionis. Nihil obstat tamen, quin accusare possit per consanguineos, aut etiam per se illi defuit, ipseque sit ex vicinis antiquioribus, & veracioribus, iuxta ea que in verbo Matrimonium 9. quest. 1. Syluester habet. Tertio, si absens sit, tantumque accuset per literas ex cap. 2. Qui matrimonium accusare possint. Quarto, si accuset lucri gratia, & vt pecuniam extorqueat, ex cap. Significante eod. tit. Postremo, si post factam promulgationem, non accuset antequam matrimonium contrahatur: nisi probauerit se ante fuisse legitime impeditum: vel certe iurauerit se impedimentum illud intellexisse tantum post contractum matrimonium ex cap. finali eod. tit. Adde vel coactus sit moram trahere in correctione fraterna, quam denunciations pramittendam esse diximus. Nam obligatio denunciandi non vtget, quando vacandum est eidem correctioni, seu donec iudicio viri prudentis ea nihil prodesse videatur, prout in ead. disp. 13. Sanchez num. 3. sub. finem tangit. Bene addens in sequenti num. 8. eum qui scit impedimentum occultum, & simul scit contrahentes dispensationem occulte impetrasse pro foro interno, non teneri denunciare: quia nullum est periculum peccati in contrahendo; impedimento illa ratione ablato.

RESTAT obseruandum quod ex D. Thoma habet Sotus in 4. dist. 41. quest. vica. art. 3. sub. finem: Eam de qua hic loquimur non esse proprie matrimonij accusationem, sed potius denunciations: ideoque multa concedi in ea, que non habent locum in vera accusatione: quorum Syluester quoque meminit in verbo Matrimonium nono, quest. 5. Primum est, vt idem possit accusator esse & testis. Secundum, vt non exigatur iuramentum calumnie. Tertio, vt facta hac accusatione, contumax possit condemnari lite non contestata ob periculum in mora, ex cap. finali. Vt lite non contestet §. Porro. Quarto, vt consanguinei & parentes admittantur ad denunciations impedimenti matrimonij, ex cap. Videtur Qui matrim. accusare possint. Quinto, vt in hac accusatione valeat testimonium ex solo auditu: soloque verbo sine scriptura, ipsum fieri possit. Nonnulla alia de iisdem accusationibus videri possunt apud eundem Syluestri in eodem verbo.

CAPVT XXXII.

De dispensatione omittendi promulgationes matrimonij.

SUMMARIUM.

- 232 Potestas dandi talem dispensationem, Ordinarius habet: si que diuersim coniuges habeant, sufficit alterutrius dispensatio.
- 233 Generalis Vicarius Episcopi potest eandem dispensationem dare, non item Parochus.
- 234 Quatenus possint Episcopus & Vicarius ipsius delegata suam in hac re potestatem.
- 235 Neuter potest, nisi iuxta de causa dispensare: & duodecim tales causa.
- 236 Quando Superior obligetur talem dispensationem dare, & quid liceat, cum ipse adiri non potest, aut iniuste eam negat.
- 237 Peccatum est mortale consummare matrimonium antefactas illius promulgationes.
- 238 Non vero ante Ecclesie benedictionem: & quod contrahentes si ab aliis non detegantur ipsorum impedimenta, ipsi sub mortali teneantur detegere scientes illa.

DE dispensatione omittendi promulgationes Matrimonij, quaeritur potissimum quis eam dare possit, & qua de causa possit dari. Cuius questionis satisfacimus aliquot propositionibus.

Prima est, Non modo Papam, sed etiam Episcopum dare posse talem dispensationem. Hec patet ex Concil. Trident. sess. 24. De refor. matrim. cap. 1. illis verbis: Nisi Ordinarius expedire iudicauerit vt predictae denunciations remittatur,

quod